

*Укытучы – белем,
моң язың,
Кеше микән
🔊 олы остазың.*

Мәхмүт Хөсәен

“Жир йөзөндөгө иң-иң матур теләкләрне кемгә багышларга дип сорасалар, мин, башымны иеп , үзенә бик күп йөрәкләрне әсир иткән **Укытучыга дияр идем ”.**

(Лена Шагыйрьжан)

“Укытучылар** һәм мәктәп хезмәткәрләре – сезнең эшегезне дәрәҗә юлга куючылар. Шунның өчен аларның әмерләрен җиренә җиткереп үтәгез, тыйган эшләренә якин бармагыз” .**

(Риза Фәхретдин)

“Укытучы** һәм тәрбияче булып туарга кирәк; алар белән тумыштан бирелгән сәләт идарә итә”**

(Лев Толстой)

Тема:

Ия белән хәбәр

арасында сызык

Максат:

1. Жөмлө кисәкләре турында белемнәрне актуальләштерү; ия белән хәбәр арасында сызык кую очраklarын тикшерү .

2. Укучыларның телдән сөйләм осталыгын, логик фикерләү сәләтен үстерү.

3. Укытучыларга карата игътибарлылык, ихтирам һәм алар белән горурлану хисе тәрбияләү.

- ❖ **Белем - бәхет ачкычы, дәрәжәнең баскычы.**
- ❖ **Уку – энә белән кое казу.**
- ❖ **Сүз – күңелнең көзгесе.**
- ❖ **Хезмәте каты – жимеше татлы.**
- ❖ **Китап - белем чишмәсе.**

Ия белән хәбәр арасына сызык кую очраklары

Жөмләнең хәбәре баш килештәге исем, сан, алмашлык һәм исем фигыль белән бирелсә, ия белән хәбәр арасына сызык куела.

- Мәсәлән:** 1) Бар булган һөнәрләренең башы – укытучы.
2) Ул – тәжрибәле белгеч.

Хәбәр составында төрле көчәйткеч кисәкчәләр дә булырга мөмкин. Сызык бу очракта да куела.

- Мәсәлән:** 1) Яз – яз инде ул.
2) Шигърият - үзе жыр ул.

Искәрмә!

Ия күрсәтү алмашлыгы белән белдерелеп, хәбәрдән соң килсә, сызык куелмый: Әтиемнең иң олы апасы бу.

Исем хәбәргә ярдәмче фигыль яки кисәкчә, бәйләк өстәлеп килсә, ия белән хәбәр арасына шулай ук сызык куелмый:

Иң кадерле нигъмәт су икән.

арасында сызык куярлык итеп жөмлөлөр
төзергә.

1 вариант: 2010 , Укытучы , ата-ана,
тәрбияләү, бурыч;

2 вариант: көз, вакыт, муллык, хезмәт, жимеш,
тырышлык;

3 вариант: урман, һава, чыганак, табигать,
туган як, гүзәл;

4 вариант: бәйрәм, Сабантуй, мәйдан, милли
көрәш.

**Бирелгән сүзләрдән жөмлөләр төзегез,
тыныш билгеләрен куегыз һәм ия –
хәбәрнең асларына сызыгыз.**

1) байлык, ул, вакыт, хәзинә.

2) рухи, тел, дэвасы, ул, халыкның.

**3) милли балетына, берсе, Фәрит Яруллин,
нигез салучыларның, татар.**

4) иң беренче, милләтне, тел, милләт иткән.

**5) татар, нигез салучы, Салих Сәйдәшев,
композитор профессиональ, музыкасына .**

Тест тикшерү

1. *Безнең бабай бик юмарт.* жөмләсендә хәбәр нинди төргә керә.

А) фигыль хәбәр

Б) сан хәбәр

Ә) исем хәбәр

В) сыйфат хәбәр

2. *Туган телен кадерләгән халык кадерле булыр.* жөмләсенен баш кисәкләре...

А) кадерләгән халык

Б) халык кадерле

Ә) телен кадерләгән

В) халык кадерле булыр

3. *Китап - бакча ул , андагы язулар – шул бакчаның гөлләре.* жөмләсендә хәбәр - ...

А) парлы

Б) кушма

Ә) гади

В) тезмә

4. Кайсы жөмлөдө сызык (–) куела?

А) Су () дөнъяның иң кыйммәтле байлыгы.

Ә) Без () сигезенче сыйныф укучылары () төрле югары уку йортларына укырга керергә эзерләнәбез.

Б) Дусты бүләк иткән китап аңа () ягъни Маратка () бик ошады.

В) Югарыда () агач башларында () салават күпере күренә.

5. Кайсы жөмлөдө сызык (–) куелмый?

А) Тел ул () халыкның рухи дэвасы.

Ә) Бу () минем өчен () бик кызыклы һөнәр булып тоелды.

Б) Укытучы һөнәре () мактаулы һәм жаваплы һөнәр.

В) Ялган сөйләү, гайбәт, саранлык, ялкаулык () тискәре сыйфатлар.

Жаваплар

1- Ә

2- В

3- Ә

4- А

5- Ә

Укытучым

Сез дөнъяда- иң белемле кеше,

Дөнъяда Сез - иң таләпчән кеше

Сезнең дәрес- тормыш ачкычы.

Таләпчәнлек – тәртип юлдашы.

Иксез-чиксез фәннәр киңлегендә

Тәртип булган җирдә тормыш ма

Маяк бит Сез, әйдәп баручы.

Зур уңышка ачыла юл башы.

Безнең өчен Сез - иң ягымлы кеше,

Йомшак сүзле, изге күңелле.

Белем орлыкларын җайлап кына,

Өләшүче дә ул - Сез түгелме!?.

Кайгыртучан да Сез, ә без һаман,

Белемле дә, кайгыртучан да Сез,

Мәшәкәтләр табып торабыз.

Таләпчән дә, һәрчак ягымлы.

Мәктәптә Сез - икенче әни безгә,

Күңел күгемдә Сез Укытучым-

Әни булгач, тыныч дөнъябыз.

Йөрәгемә иң-иң якыны.

